

Handläggare
Daniel Forsman
Telefon: 08-50831111**Till**
Kulturnämnden
2025-09-30

Svar på skrivelse från Niclas Peyron (L) om bibliotekssocionomer

Förvaltningens förslag till beslut

Skrivelsen besvaras genom kulturförvaltningens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Niclas Peyron (L) har lämnat in en skrivelse till kulturnämnden 2025-05-20. Skrivelsen rör Stockholms stadsbiblioteks satsning på anställning av en bibliotekssocionom och om det finns planer på att utvidga projektet.

Stockholms stadsbibliotek drev under 2021 ett ettårigt pilotprojekt med socionom på ett av våra 39 bibliotek. Syftet var att möta den sociala problematik som finns på och kring biblioteken. Projektet resulterade i att socionomtjänsten permanentades inom ram vid Stadsbiblioteket, Norrmalm.

Stockholms stadsbibliotek har 2022 och 2024 sökt men inte beviljats medel från sociala investeringsfonden för att kunna utöka arbetet med fokus på socialt arbete.

Bedömningen är fortsatt att verksamheten har ett behov av tre socionomer fördelade över organisationen med spetskompetens inom social utsatthet, missbruk samt barn och unga. Detta ligger även i linje med den nya socialtjänstlagens fokus på främjande arbete.

Bakgrund och ärendet

Niclas Peyron (L) har lämnat in en skrivelse till kulturnämnden 2025-05-20. Skrivelsen rör Stockholms stadsbiblioteks satsning på anställning av en bibliotekssocionom och om det finns planer på att utvidga projektet. Liberalerna ser positivt på att integrera socialt arbete i biblioteksverksamheten för att öka tryggheten och tillgängligheten, särskilt för utsatta grupper. Bibliotekssocionomer bidrar till att skapa tryggare och mer inkluderande biblioteksmiljöer. Den sociala tillgängligheten på biblioteken ökar genom att identifiera och möta sociala utmaningar bland besökare.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Stockholms stadsbibliotek.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Folkbiblioteken är en viktig samhällsinstitution och en av få kvarvarande platser i samhället som är gratis att besöka utan någon motprestation för att få vistas där. På biblioteket är alla välkomna. Under ett normalår har biblioteken i Stockholm runt 4,5 miljoner besökare. Detta gör Stockholms stadsbibliotek till en av landets mest besökta kulturinstitutioner.

Biblioteken är dynamiska och öppna platser med flera diversifierade grupper av besökare, i olika skeden i livet och med olika förutsättningar och behov. De sociala problem och utmaningar som finns i Stockholm gör sig påmind även inne på biblioteken.

Människor i social utsatthet söker sig till biblioteket för att använda internet, låna böcker och läsa tidningar men också för att värma sig, använda toaletterna och vila. Sett till inrapporterade incidenter förekommer det att konflikter uppstår mellan besökare som upplevs finna sig i social utsatthet, missbruksproblematik eller lida av psykisk ohälsa. Det kan leda till en känsla av ökad otrygghet på och i anslutning till biblioteket.

Pilotprojekt 2021

Stockholms stadsbibliotek drev under 2021 ett ettårigt pilotprojekt med socionom på ett av våra 39 bibliotek. Syftet var att möta den sociala problematik som finns på och kring biblioteken.

Arbetet har inneburit ett direkt uppsökande arbete med de socialt utsatta besökare som vistas på biblioteket, hjälp med kontakter med socialtjänst, uppsökarteam, vårdinstanser, etc. utöver att guida till bibliotekets resurser. Socionomen har också arbetat med personalgruppen för att ge kunskap och fördjupad insikt om social utsatthet, psykisk ohälsa och missbruksproblematik. På så vis gavs medarbetarna fler verktyg i att hantera olika personer och situationer.

Utvärderingen av projektet pekade på att personalen upplevde biblioteksrummet som tryggare och att deras kunskap om att bemöta och förmedla personer vidare till hjälpinstanser ökat. Projektet hade en demonstrerad effekt för arbetsmiljö och bemötande av besökare. Projektet resulterade i att socionomtjänsten permanentades inom ram vid Stadsbiblioteket, Norrmalm.

Permanent bibliotekssocionom

Bibliotekssocionomen har fortsatt framgångsrikt arbetat i det publika rummet vid Stadsbiblioteket och är under ombyggnationen och renoveringen placerad på Södermalm. Exempel på insatser som varit förebyggande och främjande för personer i social utsatthet har varit t.ex. shared reading tillsammans med bibliotekarier på ett skyddat stödboende. Socionomen har kunnat bistå andra enheter vid särskilda incidenter men har inte kunnat arbeta systematiskt vid andra enheter.

Många personer i social utsatthet behöver få känna sig välkomna in i samhället och sociala samt kulturella sammanhang. Där är biblioteken en viktig del. Det skulle även kunna främja möjligheter till samarbeten där biblioteken skulle kunna nå fler personer och målgrupper med sin verksamhet. Genom bibliotekets sociala arbete har vi kontakt med bibliotekssocionomer verksamma i Örebro, Köpenhamn och San Francisco.

Ansökan om medel ur sociala investeringsfonden

Stockholms stadsbibliotek har 2022 och 2024 sökt medel från sociala investeringsfonden i syfte att kunna utöka arbetet med fokus på socialt arbete.

Insatsen var tänkt att utveckla det arbetet som pilotprojektet bedrivit, men också bredda med ytterligare spetskompetenser i socialt arbete. Det är av största vikt att få in kompetenser som dels kan möta de människor i social utsatthet som söker sig till biblioteken, men även de som har kompetens i socialt arbete för barn och unga.

Socialt arbete vid biblioteket innebär ett direkt uppsökande arbete med de socialt utsatta besökarna, att hjälpa dem med kontakter med socialtjänst, uppsökarteam, vårdinstanser, BRIS, ungdomsmottagningar med mera samt att guida dem till bibliotekets resurser.

Eftersom folkbiblioteken i Stockholm stad är många och ligger i olika stadsdelar som kan ha olika typer av sociala problem är det önskvärt att få in en bred kompetens att arbeta gentemot exempelvis barn och unga samt personer i social utsatthet. Utifrån erfarenheterna i det tidigare projektet finns det ett djupare behov av att arbeta med missbruksproblematik kopplad till biblioteken samt med barn och unga.

Ansökan omfattade en trespetsig kompetens med en socionom fokuserad kring barn och unga, en socionom med inriktning på missbruksproblematik samt en socialpedagog för att utforska hur

de, inom ramen för bibliotekets verksamhet och erbjudande, kan arbeta stöttande gentemot framförallt barn och unga.

Vidare skulle satsningen inneburit intern kompetensutveckling med personalgruppen för att ge kunskap och fördjupad insikt om social utsatthet, psykisk ohälsa och missbruksproblematik. På så vis skulle medarbetarna få fler verktyg för att hantera olika personer och situationer. Utgångspunkten är att socionomer och socialpedagog ska arbeta även sida vid sida med bibliotekets övriga personal i de publika miljöerna.

Att möta personer där de befinner sig kan främja möjligheten till att stötta personerna och bygga förtroende. Det kan vara utdragna processer, särskilt när det gäller personer som levt långvarigt i social utsatthet och har negativa upplevelser från exempelvis kontakt med socialtjänsten. Det är därför viktigt att bibliotekens sociala arbete sträcker sig över tid och är resursatt.

Ansökan avslogs 2022 och 2024 i beredningen av stadsledningskontoret.

Det har inte funnits möjligheter att inom ram omvandla existerande tjänster eller att inrätta ytterligare socionomtjänster inom ram. Bedömningen är fortsatt att verksamheten har ett behov av tre socionomer fördelade över organisationen, med spetskompetens inom social utsatthet, missbruk samt barn och unga. Detta ligger även i linje med den nya socialtjänstlagens fokus på främjande arbete.

Maria Jansén
Förvaltningschef
Kulturförvaltningen

Daniel Forsman
Avdelningschef
Kulturförvaltningen

Bilagor

1. Skrivelse från Niclas Peyron (L) om bibliotekssocionomer

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Jansén, Förvaltningschef	2025-09-18
Daniel Forsman, Avdelningschef	2025-09-18